



**Z obsahu:**

**Stvoření – sláva  
Nejsvětější Trojice**

Jan Pavel II.  
při generální audienci  
26. ledna 2000  
– strana 2 –

**Jen Kristus a jeho  
jedinečná Církev**

Z promluvy Svatého  
otce k účastníkům  
plenárního zasedání  
Kongregace pro nauku  
víry 28. 1. 2000  
– strana 4 –

**Jablko sváru**

Na aktuální téma...  
– strana 5 –

**Již před 100 lety myslel  
na mosty na Východ**

Duchovní vůdce,  
který viděl  
do lidských srdcí  
– strana 6 –

**Něco pěkného  
pro Boha**

Matka Tereza  
– strana 8 –

**Řádová sestra v boji  
s malomocenstvím**

Rozhovor s lékařkou  
a řeholnicí Ruth Pfau  
– strana 9 –

**Jen odpuštění může  
vytvořit nový život**

– strana 10 –

*Papež Pavel VI. na návštěvě v domě malomocného ve Svaté zemi*

*Malomocní! Dříve lidé bez naděje na uzdravení, odsouzení k umírání v osamocení, vyloučení z lidské společnosti. Dnes mají naději! Jejich nemoc se dá léčit. Avšak ani dnes se neobejdou bez lidské solidarity, lidské pomoci a spoluúčasti na svém údělu. Neobejdou se bez lidských rukou, které jim podají lék a dají naději na uzdravení. Jejich tváře a ruce fyzicky poznamenané krutou nemocí jsou neutuchající výčitkou civilizaci, která trpí malomocenstvím duchovním... Jsou výčitkou moderní technické společnosti vyspělých národů, které ze svého středu vyloučily Ježíše a které se samy vydaly na cestu vyhoštění člověka, na cestu zániku...*

## Stvoření – sláva Nejsvětější Trojice

*Jak jsou vzácná všechna tvoje díla, i když v nich vidíme jenom jiskřičku... Hospodin nestvořil nic neúplného... Kdo se kdy nasytí zíráním na Boží slávu? Mnohé by se ještě dalo povědět, a přesto bychom nedošli ke konci. Kde najdeme sílu, abychom ho oslavovali? Souhrnně řečeno: Hospodin je převeliký, vždyť on je větší než všechna jeho díla (Sir 42,22.24–25; 43,27–28). Těmito slovy, plnými úžasu, vyjadřuje nádhru stvoření a pěje chválu Bohu Sirachovec, biblický mudrc. Je to malý úsek dlouhé řady rozjímání a meditací, která prochází celými svatými Písmy od prvních řádků Geneze, kdy se v tichu z nicoty vynořují stvoření povolána účinným Slovem Stvořitele.*

### Tvůrčí akt Trojice

*Bůh řekl: Buď světlo! A bylo světlo (Gn 1,3). Již v této části první zprávy o stvoření vidíme v akci Boží Slovo, o kterém říká Jan: Na počátku bylo Slovo... a to Slovo byl Bůh. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic z toho, co je (Jan 1,1.3). Pavel zdůrazní v hymnu z listu Kolosanům, že v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný: ať jsou to andělé při trůnu, ať jsou to panstva, ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti. Všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm (Kol 1,16–17). Ale v počátečním okamžiku stvoření se zahalen zjevuje také Duch: Duch Boží se vznášel nad vodami (Gn 1,2). Můžeme říct s křesťanskou tradicí: Sláva Trojice vyzařuje ze stvoření.*

Opravdu, ve světle zjevení je možno vidět, jak je tvůrčí čin vlastní především *Otc*

***Bůh je pravda; a nám je dáno, abychom tuto pravdu uprostřed svého lidství zaslechli, abychom ji opakovali a zvěštovali, a to ve svých řečech, svými lidskými slovy a větami. Z toho odvozuje církev povinnost víru také v jasných článcích víry vyslovovat a dále předávat...***

*Jan Pavel II.*

\* \* \*

***Kristus učil, že se musí vítězit pravdou a láskou. Kristus učil, že člověk může na sebe vzít smrt – a častokrát ji na sebe musí vzít – a někdy musí obětovat život, aby vydal svědectví pravdě a lásce...***

*Jan Pavel II.*

*světel, u něhož není změna ani ztemnění (Jak 1,17). On září nad celým horizontem, jak zpívá žalmista: Hospodine, Bože náš, jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi, svou velebností převyšils nebesa (Ž 8,2). Bůh upevnil svět, aby nekolísal (Ž 96,10), a proti nicotě, představené symbolicky chaotickými vodami, které zvedají svůj hlas, Stvořitel se vztyčí a dává soudržnost a jistotu: Zdvihají řeky, Hospodine, zdvihají řeky svůj hlas, zdvihají řeky svůj hukot. Mocnější než hukot mnohých vod, mohutnější než mořský příboj, mocný je Hospodin na výsosti (Ž 93,3–4).*

### Slovo Boží Moudrosti

V Písmu svatém se často stvoření spojuje s božským Slovem, které se přivalí a působí: *Jeho slovem vznikla nebesa, dechem jeho úst všechn jejich zástup... On totiž řekl, a stalo se, on poručil, a vše povstalo. Sesílá svůj rozkaz na zemi, rychle běží jeho slovo (Ž 33,6.9; 147,15). Ve starozákonní literatuře o moudrosti je božská Moudrost zosobněna, aby dala vznik vesmíru a uskutečnila plán, který je v Boží mysli (srov. Př 8,22–31). Bylo již řečeno, že Jan a Pavel vidí v Božím Slovu a Moudrosti zvěst o působení Krista, od něhož pochází všechno a pro něhož jsme tu i my (1 Kor 8,6), skrze něhož také stvořil svět (Žid 1,2).*

### Role Božího Ducha

Jindy opět Písmo zdůrazňuje roli Božího Ducha v tvůrčím činu: *Sesíláš svého Ducha, a jsou znovu stvoření, obnovuješ tvář země (Ž 104,30). Týž Duch je symbolicky představen jako dech Božích úst. On dává člověku život a vědomí (srov. Gn 2,7) a přivádí ho k životu ve vzkříšení, jak oznamuje prorok Ezechiel na sugestivní stránce, kde Duch způsobí, že znovu oživnou kosti již uschlé (srov. 37,1–14). Tentýž Duch vládne nad vodami moře při východu Izraele z Egypta (srov. Ex 15,8.10). Duch také obrodí lidské stvoření, jak říká Ježíš v nočním rozhovoru Nikodémovi: Amen, amen, pravím ti: Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha svatého, nemůže vejít do Božího království. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch (Jan 3,5–6).*

### Trvalá výzva k úžasu

A proto před slávou Trojice ve stvoření musí člověk rozjímat, zpívat a nacházet úžas. **V současné společnosti se stáváme**



**suchopárnými »nikoliv pro nedostatek obdivuhodných věcí, nýbrž pro nedostatek úžasu« (G. K. Chesterton). Pro věčícího znamená kontemplanace stvoření také naslouchat poselství, slyšet paradoxní a mlčenlivý hlas, jak nás k tomu ponouká »žalm o sluncích: Nebesa vypravují o Boží slávě a dílo jeho rukou zvěstuje obloha. Den po dni o tom podává zprávu, noc noci sděluje poučení. Není to slovo a nejsou to řeči, jejichž hlas by nebylo slyšet. Vždyť do celé země vychází jejich hlahol, až na konec světa jejich slova (Ž 19,2–5).**

### Naše sestra Země

Příroda se tedy stává evangeliem, které nám mluví o Bohu: *Z velikosti a krásy tvorů může být srovnáním poznán původce jejich bytí (Mdr 13,5). Pavel nás učí, že co je u něho neviditelné – jeho věčnou moc a jeho božské bytí – je možno už od počátku světa poznat světlem rozumu z toho, co stvořil (Řím 1,20). Ale tato schopnost kontemplanace a poznávání, toto odhalování transcendentní přítomnosti ve stvoření nás musí provázet také při odhalování našeho bratrství se zemí, s níž jsme svázáni stejným původem svého stvoření (srov. Gn 2,7). Právě tento pohled Starého zákona byl základem židovského Jubilea, a proto země odpočívala a člověk sbíral jen to, co mu sama spontánně nabízela (srov. Lv 25,11–12). Příroda není znásilňována a pokořována a opět se stává sestrou člověka.*

*Bolletino Vaticano 26. 1. 2000  
Mezitulky a zvýraznění  
redakce Světla*

**Bud' čistý!**

*Zamyšlení nad nedělními  
liturgickými texty*

**A chodili k němu odevšad**

Pán tě zve dnes k sobě, abys byl svědkem jeho setkání s ubožákem v pokročilém stadiu malomocenství. Z pohledu na tělesnou bídu ubožáka si máš udělat obraz o žalostném stavu duše, která je napadena hřichem.

Mezi všemi trpícími je postavení malomocného v této době nejtěžší a nejvíce skličující. Zatímco posedlé, ochrnuté, chromé, stížené slepotou, horečkou či krvácením přivádějí příbuzní a známi k Ježíšovi, tomuto nešťastníkovi neposlouží nikdo. Je svou nevyčísitelnou chorobou odsouzen nejen k hroznému postupnému odumírání, které postihne jeden jeho úd za druhým, ale je přitom zbaven i každé lidské opory, neboť je vyhoštěn ze společenství lidí, a musí se dokonce sám postarat, aby se mu všichni zdaleka vyhýbali. Takový nešťastník se právem může cítit jako prokletý, kterého lidé zavrhl, protože jej zavrhl sám Bůh.

Zdají se ti předpisy Mojžíšova zákona až nelidsky přísné? Ve společnosti, která nemá k dispozici pražádný prostředek proti této zákeřné pozvolné a nelítostné smrti, těžko by našel jiný způsob, jak chránit zdraví celého společenství. Jestliže postiženému nebylo vůbec pomoci, ani těm, kteří zůstávají zatím zdraví, není jiné pomoci než vyloučit nakažené nešťastníky daleko ze svého středu.

Při četbě přísných předpisů Mojžíšova zákona, jak se chránit všeho nečistého, pomysli spíše na to, jak velice se malomocenství těla podobá malomocenství duše. Neztrácíš lehkomyslně ze zřetele, že hřích, a především hřích sobectví a nečistoty, napadá a znetvořuje tvou duši mnohem hůř a mnohem povážlivěji než vřed malomocenství? Neměl by ses se stejnou rozhodností a důsledností varovat každé příležitosti ke styku s nečistotou hřichu? Přitom nakazit se můžeš docela snadno sám, ale uzdravit se není v lidských silách. A to všechno tím spíše, že svět si přímo libuje v tom, co je nečisté, a ze svého středu vylučuje spíše ty, kteří chtějí zůstat čistí a neposkvrnění.

Malomocný, který se v roztrhaných šatech, s rozpuštěnými vlasy a zahalenými vousy blíží k Ježíši, nezanevřel na lidi ani neproklíná Boha za svůj osud. Jeho tělo odumírá, ale v jeho srdci neodumřela víra. Ví, jak Elizeus uzdravil Námána,<sup>(1)</sup> a ví také, že má přijít Mesiáš, který přinese spásu nejen národu, ale i jednotlivcům. Pověst o Ježíši z Nazareta se dostala až k jeho sluchu a oživila jeho na-

ději do té míry, že chce za každou cenu vyhledat tohoto Proroka.

Co udělá, když se mu jeho tužba splnila a on stojí nyní Pánu tváří v tvář? Dříve, než otevře svá ústa, vyjádří celý svůj vztah k Ježíši nepřirozenějším a nejvýmluvnějším způsobem: padá před Ježíšem na kolena. A nyní říká slova, která si dobře zapamatuj: *»Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.«* Mohl tento ubožák výstižněji vyjádřit svou hlubokou víru a důvěru? Všimni si: pronáší modlitbu, která spíše než prosbou je velkým vyznáním a oslavou Ježíšovy moci i dobroty. Nevyslovuje, co žádá po Ježíši, aby udělal, spíše se mu dává k dispozici, aby na něm mohl zjevit svou všemohoucí lásku. Boží slitovnost a moc není třeba přemlouvat a přesvědčovat, aby tě očistila, vždyť proto přišla na svět, ale je třeba jí dokořán uvolnit cestu.

*»Chci, bud' čistý!«* A ihned od něho odstoupilo malomocenství. Mojžíšův zákon stanoví způsob, jak se má očištěný vrátit do společenství lidu, ale nikdo nepamatuje, že by se člověk, který byl *plný malomocenství*,<sup>(2)</sup> představil kněžím jako zcela očištěný. Takový div se vyrovná zmrtvýchvstání. *Ukaž se knězi! Jim na svědectví* posílá Ježíš uzdraveného, aby viděli, že povstal v Izraeli Prorok, který nejenže respektuje Zákon, ale který má vpravdě božskou moc. A přece ti, kteří mají pochopit tato znamení jako první, neuvěří. Uzdravený nemlčí, jak mu bylo uloženo, protože jeho radost je silnější než poslušnost, a tak mimoděk vyvolává rozruch, který ohrožuje Ježíšovo působení.

Nemenší zázrak se však opakuje pokaždé, kdykoliv s upřímnou kajičností poklekáš ve zpovědnici před svým Pánem a Dobrodincem s upřímnou lítostí a důvěrou: *Vyznávám se Pánu ze své ničemnosti.*<sup>(3)</sup> I kdyby tvé malomocenství bylo sebevíce pokročilé, Ježíš má pro tebe ta nejtěžší a nejmocnější slova: *Chci, bud' čistý!* Tento příkaz platí jak pro stav tvé duše, tak i pro celý tvůj další život: Bud' čistý ve svých myšlenkách, slovech i skutcích. Ať budeš nadále dělat cokoli, *všechno dělej tak, aby to sloužilo k Boží oslavě.* Máš totiž při každém jednání *pamatovat i na druhé a hledět na to, co jim prospívá, aby mohli dojít spásy.* To je jediný způsob, jak se máš odvděčit Pánu za milosrdné uzdravení, které tě vytrhuje ze smrti a vrací k životu. *Šťastný je ten, komu byla odpuštěna nepravost. Radujte se z Hospodina a těšte se všichni, kdo jste upřímného srdce.*<sup>(4)</sup>

*Bratr Amadeus*

<sup>(1)</sup> srov. 2 Král 5,14; <sup>(2)</sup> srov. Lk 5,12;

<sup>(3)</sup> resp. žalm 32; <sup>(4)</sup> tamtéž.

**Liturgická čtení****1. čtení – Lv 13,1–2.45–46**

Hospodin řekl Mojžíšovi a Árónovi: „Jestliže se u někoho ukáže na holé kůži vřed, strup nebo světlá skvrna – což bývají příznaky zhoubného malomocenství – ať je přiveden k veleknězi Árónovi nebo k některému z jeho synů kněží.

Malomocný, na němž se objeví tato vyrážka, ať chodí v roztržených šatech, s rozpuštěnými vlasy a se zahalenými vousy a bude volat: Nečistý, nečistý! Je nečistý po všechn čas, pokud bude mít vyrážku. Je nečistý, bude bydlet sám, musí se zdržovat mimo tábor.“

**2. čtení – 1 Kor 10,31–11,1**

Bratří! Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě. Nebud'te pohoršením ani židům, ani pohanům, ani Boží církevní obci. Já se také snažím o to, abych ve všem pamatoval na druhé, a nehledím na to, co je prospěšné mně, ale na to, co prospívá všem, aby tak mohli dojít spásy. Napodobujte mne, jako já (napodobuji) Krista.

**Evangelium – Mk 1,40–45**

K Ježíšovi přišel jeden malomocný a na kolenou ho prosil:

„Chceš-li, můžeš mě očistit.“

Ježíš měl s ním soucit.

Vztláhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: „Chci, bud' čistý!“

A hned od něho malomocenství odešlo a byl očištěn.

Ježíš ho hned poslal pryč a přísně mu nařídil: „Ne bys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a přines oběť za své očištění, jak to nařídil Mojžíš – jim na svědectví.“

On odešel, ale začal to horlivě rozhlášovat a tu událost rozšiřovat, takže Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstával venku na opuštěných místech. Přesto však chodili k němu lidé odevšad.

# Jen Kristus a jeho jedinečná Církev

Z promluvy Svatého otce k účastníkům plenárního zasedání Kongregace pro nauku víry 28. 1. 2000

Je pro mě důvodem k velké radosti, že se s vámi setkám na závěr vašeho plenárního zasedání. Toužím vyjádřit vám svou vděčnost a své ocenění za vaši každodenní práci, kterou vaše dikasterium prokazuje Církvi a dobrou duši v plném souladu s nástupcem Petrovým, prvním strážcem a obráncem pokladu víry.

Chtěl bych se krátce zastavit u hlavních argumentů, o kterých jste diskutovali na tomto zasedání. Vaše dikasterium pokládalo za vhodné a nezbytné prozkoumat pečlivě tematiku nezastupitelnosti a spasitelné univerzality Krista a Církve. Opětovné potvrzení nauky učitelského úřadu ve věci této tematiky si klade za cíl ukázat světu *jasně světlo evangelia o božské slávě Krista* (2 Kor 4,4) a odsoudit bludy a závažné nejasnosti, které vznikly a které se začínají šířit v různých kruzích.

V těchto posledních letech se totiž v teologických i církevních kruzích rozmohla mentalita, která má sklon relativizovat Kristovo zjevení a jeho jediné a všeobecné prostřednictví v řádu spásy jakožto všeobecné svátosti spásy.

Abychom vymýtili tuto relativistickou mentalitu, je třeba především zdůraznit **definitivní a úplný charakter Kristova zjevení**. Ve věrnosti k Božímu slovu 2. vatikánský koncil učí: »Nejhlubší pravda, která se odhaluje tímto zjevením o Bohu i o spáse člověka, nám září v Kristu, který je Prostředníkem a zároveň plností celého zjevení.« (Dei Verbum, 2)

Z toho důvodu jsem v encyklice *Redemptoris missio* znovu připomněl Církvi úkol hlásat evangelium jakožto plnost pravdy: »V tomto definitivním Slovu zjevení se dal Bůh poznat plnějším způsobem: řekl lidstvu, kým je. A toto definitivní Boží sebezjevení je základním důvodem, proč je Církev svou přirozeností misijní. Ona nemůže

nehlásat evangelium, tj. plnost pravdy, kterou Bůh dal poznat sám o sobě.« (5)

**Proto je proti víře Církve teze o omezeném charakteru Kristova zjevení, které prý by mohlo najít své doplnění v jiných náboženstvích. Zdůvodnění tohoto tvrzení se má zakládat na faktu, že pravdu o Bohu nemůže v její celistvosti a úplnosti obsáhnout a zjevit žádné historické náboženství, tedy ani křesťanství, ba ani sám Ježíš Kristus. Takový postoj proto protivičí tvrzení víry, podle které v Ježíši Kristu je dáno plné a úplné zjevení spásonosného Božího tajemství, přičemž pochopení nekonečného tajemství je třeba pečlivě hledat a prohlubovat ve světle Ducha pravdy, který nás vede v době Církve do celé pravdy** (Jan 16,13).

Slova a skutky a celý historický příběh Ježíšův, jakkoliv jsou omezeny na lidské skutečnosti, mají nicméně zdroj v božské osobě vtěleného Slova, a proto v sobě nesou **definitivní podobu a úplnost zjevení spásonosných cest a samotného Božího tajemství**. Pravda o Bohu není porušena nebo omezena tím, že je vyslovena lidskou řečí. Ona je a zůstává naopak **jedinou, úplnou a dokonalou, protože ten, kdo zde mluví a jedná, je vtělený Boží Syn**.

Do spojitosti s jedinečností spásonosného Kristova prostřednictví se dostává **jedinečnost Církve, kterou on založil**. Pán Ježíš totiž založil svou Církev jakožto spásonosnou skutečnost: jako své Tělo, jehož prostřednictvím on sám působí v dějinách spásy. Tak jako je jen jeden jediný Kristus, existuje jen jedno jeho Tělo: *jedna svatá, katolická, apoštolská Církev* (Symbolum víry, DS 48). 2. vatikánský koncil proto právem říká: »Posvátný koncil na základě Písma svatého a tradice učí, že tato putující Církev je nutná ke spáse.« (LG 14)

**Proto je bludné pokládat Církev za jednu z cest spásy vedle jiných cest, které představují jiná náboženství, jako by ony byly nějakým doplňkem Církve, se kterou se scházejí směrem k eschatologickému Božímu království. Proto je třeba vyloučit určitou indiferentistickou mentalitu »ochotnou k náboženskému relativismu, který si troufá tvrdit, že je náboženství jako náboženství«** (srov. *Redemptoris missio*, 36).



*Svatý otec Jan Pavel II. s účastníky plenárního zasedání Kongregace pro nauku víry*

Je pravda, – jak to připomíná 2. vatikánský koncil – že i nekřesťané mohou »dosáhnout« život věčný »pod vlivem milosti«, jestliže »s upřímným srdcem hledají Boha« (LG 16). Ale v tomto svém upřímném hledání pravdy o Bohu jsou fakticky »přičleněni« ke Kristu, k Církvi (srov. tamtéž). Nacházejí se ovšem v nedostatkové situaci ve srovnání s těmi, kteří mají v Církvi plnost spásonosných prostředků. Je tedy pochopitelné, že **Církev na základě Pánova pověření** (srov. Mt 28,19–20) **a v důsledku nezbytnosti lásky ke všem lidem »hlásá a je povinna neustále hlásat Krista, který je Cesta, Pravda a Život«** (Jan 14,6). V Kristu lidé nalézají plnost náboženského života a skrze něho Bůh všechno smířil se sebou (*Nostra aetate*, 2).

V encyklice *Ut unum sint* jsem slavnostně potvrdil úkol katolické Církve v oblasti »znovunastolení jednoty« v souladu s velkou ekumenickou linií, kterou měl tak na srdci 2. vatikánský koncil. Vy jste přispěli spolu s Papežskou radou pro podporu jednoty křesťanů k dosažení souhlasu o základních pravdách o ospravedlnění, který byl podepsán 31. října minulého roku v Augšpurku. S důvěrou v pomoc Boží milosti pokračujeme na této cestě, i když zde nechybí těžkosti. Naše horoucí touha dospět jednoho dne k plné jednotě s jinými církvemi a církevními společenstvími nesmí proto zastínit pravdu, že **Kristova Církev není utopie, která se má poskládat z dnes existujících úlomků našimi lidskými silami**. Dekret *Unitatis redintegratio* výslovně mluví o **jednotě, »o níž věříme, že subsistuje\* neztratitelně v katolické církvi, a doufáme, že bude stále více vzrůstat až do konce věků«** (14).

Draží bratři, ve službě, kterou vaše kongregace nabízí Petrovu nástupci a učitelskému úřadu Církve, přispíváte k tomu, aby Kristovo zjevení pokračovalo v dějinách a bylo »orientační hvězdou« pro celé lidstvo (srov. *Fides et ratio*, 15).

*Podle Bolletino Vaticano 28. 1. 2000*

\* subsistere – zůstávat, trvat, existovat

**VŠEOBECNÉ MALOMOCENSTVÍ**  
*Společnost natolik upadla do nečistoty, že vylučuje ze svého středu nikoliv »nečisté«, ale »čisté«.*

*Jak se toto malomocenství šíří, ukazují nám tvůrci filmu Ruská mafie. Jsou napadeny nejzákladnější orgány této společnosti do té míry, že nejsou schopny plnit svoji funkci.*

## Jablko sváru

V průběhu jednání o společném katolicko-protestantském prohlášení k nauce o ospravedlnění upozorňovali významní katoličtí i protestantští teologové na nebezpečí, že podpis pod prohlášením nemusí ve skutečnosti znamenat, že opravdu byla nalezena úplná shoda, protože stejně znějícím slovům rozumí každá strana po svém. Že tato obava nebyla neopodstatněná, ukázalo se velmi brzy.

Začali jsme slavit Velké jubileum roku 2000. K samé podstatě milostivého léta patří skutečnost, že se věřícím v daleko hojnější míře než jindy dostává příležitosti čerpat z nekonečného pokladu Církve a v hojných možnostech získávat odpuštění časných trestů za hříchy. To, co uvádí do pohybu miliony poutníků na celém světě, je putování za získáním jubilejních odpuštěk.

Jak známo, odpušky byly jablkem sváru v 15. a 16. století a staly se předmětem ostré kritiky některých reformátorů včetně Martina Luthera. To, co doopravdy zasluhovalo nejen kritiku, ale přímo církevní trest, nebyly ovšem odpušky jako takové, nýbrž skutečnost, že někteří církevní představitelé té doby vyhlašovali odpušky nevhodným způsobem a docházelo i k zneužití odpuškového práva k osobnímu obohacení. V protestantském pojetí však od té doby odpušky představují něco, co je s Lutherovým učením zcela neslučitelné.

V pokoncilním období nechyběly ani na straně progresivistických teologů tendence odpušky tichou cestou uvést zcela do zapomnutí. Tu však přišlo Velké jubileum. Bula *Incar-nationis mysterium*, kterou papež Jan Pavel II. vyhlásil toto historické milostivé léto, hovoří široce o významu odpuštěk a obsahuje přílohu, která definuje podmínky, za kterých mohou věřící získávat v bohaté

míře odpušky milostivého léta. Jak se dalo očekávat, u protestantských církví se tato samozřejmá praxe katolické Církve setkala s ostrou kritikou. Světový lutherský svaz (SLS) dokonce prohlásil, že učení o odpuštěch a jejich aplikace je v rozporu se společným prohlášením o ospravedlnění, podepsaným loni v říjnu v Augšpurku.

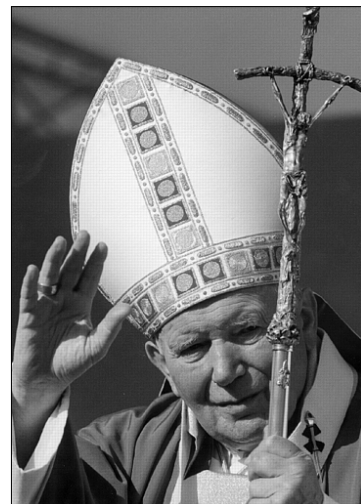
To vyvolává otázku, do jaké míry se při tomto společném prohlášení skutečně dospělo k opravdu objektivní shodě a jak hluboce upřímné je na obou stranách úsilí o opravdovou jednotu. Protest SLS napovídá, jako by dosaženou shodu chápala protestantská strana jako získanou pozici, ze které už nehodlá ustoupit, nebo krajní mez, za kterou již nelze jít. Pak by se ovšem společné prohlášení míjelo svým cílem. Společné prohlášení není něco jako »opoziční smlouva«, ve které se smluvní strany zavazují, co jedna strana druhé straně dovoluje a připouští. Společné prohlášení má ukázat, ve kterých bodech se věrouky obou stran shodují a překrývají, ačkoliv se zatím zdálo, že se v tom rozcházejí. Jestliže se nadále neshodujeme např. v názoru na odpušky, neodporuje to společnému prohlášení, jen se odkrývá oblast, která předmětem společného prohlášení zatím být nemůže. Ale skutečný pohled na ospravedlnění není u obou stran identický.

Úsilí o ekumenické sblížení nelze chápat jako hledání kompromisů za cenu vzájemných ústupků. Nemůže jít cestou redukce věroučných a strukturálních rozdílů na snesitelnou míru, nýbrž cestou hledání a rozšiřování shody na půdě objektivní pravdy. Bohužel i na katolické straně se setkáváme s názory, jako by ekumenické sblížení záleželo především na tom, do jaké míry je katolická

Církev ochotna přehodnotit své dosavadní postoje a ustoupit od své výlučnosti ve prospěch větší plurality názorů.

Co by to prospělo, kdybychom akceptovali protest lutheránů a prohlásili, že se v zájmu jednoty vzdáváme učení o odpuštěch a jejich praxe? Z celého Jubilejního roku by se stala rázem nanejvýš turistická záležitost. Nevyčerpatelnou pokladnici zásluh Krista a svatých bychom odložili jako zbytečnou a nepotřebnou. Ale za takovým krokem by pak postupně nutně musely následovat další: konec svátostného života, konec svátostného kněžství, konec eucharistie a eucharistické oběti, konec úcty k Panně Marii a svatým, konec papežského primátu... Katolická Církev by byla nakonec degradována na další z nesčetných protestantských denominací. Je sice dobré a krásné myslet především na to, co nás spojuje, ale není možno u toho zůstat: jednou Kristovou Církví se staneme teprve tehdy, až rozšíříme to, co nás spojuje, do té míry, že už nezbude nic z toho, co nás rozděluje. Jestliže trváme a budeme trvat na svém, pokud jde o celistvý a neporušitelný poklad víry, svátostí a milosti, není to otázka katolické výlučnosti či neústupnosti, nýbrž je to opodstatněné úsilí a neodvolatelná povinnost střežit a zachovat pro všechny pokřtěné všechny nedocenitelné a nenahraditelné poklady, kterými Kristus obdaril svou Církev a o které byli bohužel nesčetní křesťané díky reformaci nešťastně ochuzeni. Jestliže to sami bolestně nepociťují, o to více tato skutečnost musí bolet nás. Naše láska a vstřícnost vůči odloučeným bratřím by rozhodně neměla budít dojem, že se s touto skutečností smírujeme.

Opět se potvrzuje, jak ještě daleko víc než dialogu a společných prohlášení je pro sjednocení křesťanů třeba vytrvalých modliteb podporovaných obět-



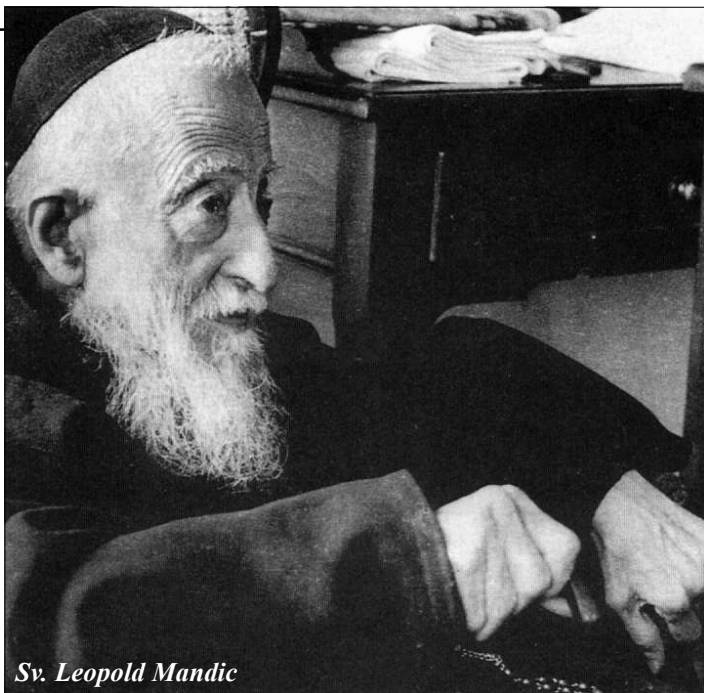
*„Otče dobrý,  
v Kristu, svém Synu,  
nám zjevuješ svou lásku,  
objímáš nás jako své děti  
a nabízíš nám možnost objevit  
rysy naší pravé tváře ve tvé vůli.  
Otče svatý,  
voláš nás, abychom byli svatí,  
jako ty jsi svatý.  
Prosíme tě, aby tvé církvi nikdy  
nechyběli svatí služebníci  
a apoštolové,  
kteří by slovem a svátostmi  
otevřeli cestu k setkání s tebou.  
Otče milosrdný,  
daruj zbloudilému lidstvu  
muže a ženy,  
kteří by svědecktím životem,  
přeměněným k obrazu  
tvého Syna,  
radostně kráčeli  
se všemi ostatními bratry  
a sestrami  
směrem k nebeské vlasti.  
Otče náš,  
hlasem tvého Ducha svatého  
a v důvěře v mateřskou  
přímiluvu Panny Marie  
tě vroucně prosíme:  
Pošli své církvi kněze,  
kteří by byli odvážnými svědky  
tvé nekonečné dobroty.  
Amen!*

Jan Pavel II., 1. října 1998

mi, protože skutečné sjednocení křesťanů nastoupí až po hlubokém obrácení srdce a mysli, které je dílem jedině Ducha svatého.

Přijď, Ducha svatý, přijď na mocnou přímiluvu Neposkvrněného Srdece Panny Marie, své milované nevěsty!

Václav Uhlíř



Sv. Leopold Mandic

## Již před 100 lety myslel na mosty na Východ

Duchovní vůdce, který viděl do lidských srdcí

*Je to světec, který je uctíván především v jihovýchodních zemích jak od katolíků, tak od pravoslavných, a dokonce i od muslimů. Ctí jej všichni lidé dobré vůle, kteří porozuměli jeho poselství. Přitom byl docela malý, sotva 1,45 m vysoký, s vadou řeči, bez zvláštních schopností, zdánlivě neúspěšný kapucín, P. Leopold Mandic, prostý a tichý zpovědník.*

Pocházel z Dalmácie, země se silnými náboženskými protiklady a napětími, kde žili vedle sebe pravoslavní, katolíci a muslimové, což se nikdy v průběhu dějin neobešlo bez třenic.

Když jsme v posledních letech pociťovali při mimořádně krutých válkách na Balkáně rozhořčení a bezradnost, stačí se podívat do dějin, abychom poznali, že Balkán byl vždy výhni náboženských vášní a politických intrik. Když v roce 1045 došlo k bolestnému rozdělení východní a západní církve, byla tato skutečnost bezostyšně využívána k nacionalistickým cílům s těžkými následky pro postižené obyvatelstvo.

A zde se r. 1866, v Dalmácii nedaleko Kotoru, narodil jako dvanácté dítě Mandic, který dostal při křtu jméno Bohdan – Boží dar. Již jako dítě poznal ve svém okolí stranické třenice

a vsudypřítomné hrozby. Za této situace se cítil hubený mládenec povolán stát se misionářem pro východní církve.

V 16 letech vstoupil v Benátkách ke kapucínům a přijal řeholní jméno Leopold. Po složení slibů studoval v Padově filozofii a východní řeči. 18. června 1887 uslyšel v nitru Boží hlas, který jej volal, aby se modlil a pracoval pro návrat odloučených východních křesťanů k jednotě s katolickou církví. Pociťoval z toho nesmírnou radost a zdálo se mu, že mu v tom nebrání žádná pochybnost a žádná otázka.

20. září 1890 přijal kněžská svěcení. Záhy se ukázalo jeho nadání stát se duchovním vůdcem a zpovědníkem, z něhož vychází na věřící zcela jedinečný vliv, a on sám se cítil být »těšitelem těch, kdo v sobě nosí bolest«, kvůli kterým přišel na

svět Kristus: *Nepřišel jsem, abych povolal k obrácení spravedlivé, nýbrž hříšníky* (Lk 5,23).

R. 1897 byl přeložen do Zadaru. Zdálo se mu, že jeho sen o východní misi se začíná naplňovat. Hledal kontakty na pravoslavné křesťany a hovořil s nimi o společné víře. Pro mnohé to bylo poprvé v životě, kdy slyšeli mluvit o tom, co je společného.

Rychle si získal jejich srdce. Lidé ho vyhledávali a ptali se na rady člověka, který uměl zcela bezchybně vyslovovat jen slova proměňování a rozhrěšení. Lidé rozpoznali jeho lásku a zamilovali si ho. Ale již po třech letech byl z nepochopitelných důvodů povolán zpět do Itálie.

V r. 1909 přišel do Padovy a převzal vedení řádových teologů. Ve zbytku volného času studoval spisy sv. Augustina a sv. Tomáše Akvinského. Snažil se stále dále vzdělávat a budil údiv svým otevřeným způsobem myšlení a svou všestranností.

Ale celý jeho život byl ve znamení snu být misionářem východních národů. »To musí být smyslem mého života, pracovat pro návrat východních národů.«

V roce 1923 se ještě jednou zdálo, že se jeho přání jít do misí splní, když byl přeložen do Fiume, které po válce připadlo

Itálii. Ale sotva tam přišel, byl opět povolán zpět do Padovy. Dlouhou dobu nerozuměl Božimu vedení, které mu vložilo do srdce touhu jít na misie, a přitom mu, jak se zdálo, kladlo do cesty nepřekonatelné překážky.

Až jednou pochopil, že jeho nejvlastnější »Východ« je zpovědnice... »Podívejte se,« řekl jednomu spolubratrovi, »když mi Pán nedal dar kázání, chci vést duše k Bohu ve svátosti pokání.«

Po 40 let deset i více hodin denně zpovídal, často za nelidských podmínek v zimě nebo v nemoci. Srdečně a s láskou přijímal lidi, kteří se k němu chodili vyzpovídat. Bylo mu při tom jasné, i když se pokoušel spojovat vlídnost a milosrdenství s pevností a přesností, jak složitá je situace lidské duše. »Jak je slabá ta lidská přirozenost. Dědičný hřích ji tak strašně zranil! Jak velice potřebujeme Boží milosrdenství!«

Byl si velmi dobře vědom své odpovědnosti jako duchovní vůdce, když říkal: »Je něco jiného zpovídat a něco jiného vést duše na cestě ke svatosti.«

Přicházeli k němu lidé všech stavů, sedláci, dělníci i akademici a vysoký klérus. Obdivuhodná byla jeho moudrost a přitahoval »především ty duše, které vést bylo nejobtížnější: duše těch vzdělaných.«



Klášteř kapucínů v Padově před bombardováním

I v těch nejsložitějších teologických otázkách byl schopen najít správná rozhodnutí, jejichž kvalita k němu přitahovala nositele církevních úřadů, kteří potřebovali odpověď na choulostivé otázky. Duším, které tížilo těžké duševní utrpení, radil zcela jednoduchým a srozumitelným způsobem. Podobně jako sv. farář Arský měl dar vidění do lidských srdcí a dokázal poznat stav duše k překvapení a někdy i otřesu mnohých. Ale poznával nejen viny, kterých se dopustili, ale i stupeň odpovědnosti, jaké byl kající schopen.

Jeho zbožnost se vyznačovala velikou láskou k eucharistickému Spasiteli. Na slavení mše svaté se připravoval hodinovým rozjímáním a doporučoval lidem, které sužovaly velké těžkosti, aby chodili denně na mši svatou. Pozoruhodná byla jeho velká úcta k Matce Boží od nejranějšího dětství. Již v roce 1927 napsal, že pevně věří, že nejsvětější Panna jako Spolupokupitelka lidského pokolení je Prostřednicí a zdrojem každé milosti.

Mnoho chronických hříšníků našlo nakonec u něho slzy lítosti.

Svěřoval je všechny Panně Marii, která byla předem uchráněna každé viny. Kolik nočních hodin promodlil za tyto duše? Jak často jej našel otec kvardián za ranního úsvitu, jak v pološeru klečí v kapli před sochou Panny Marie. Byl jí oddán v něžnosti jako Matce, líbal ji a vzýval se slzami v očích jako dítě.

Nejtěžší zkouškou pro něho bylo, když kvůli nemoci musel přestat zpovídat. Když byl u něho rozpoznán zhoubný nádor jícnu se všemi průvodními jevy, poslouchal dále ve zpovědnici vyznání všech, kteří jej vyhledávali, i když byl bolestí zcela vyčerpán.

Znal dobře hodiny hluboké vnitřní vyprahlosti: »Pracoval jsem pro duše tolik, jak ode mne Bůh žádá? Vykonávám svůj úřad dobře?« Jiné lidi, které navštívila taková vyprahlost, snažil se povzbudit tím, že jim ukazoval na dobrotu Otce, který jedná pro nás často nepochopitelným způsobem. »Chopme se této otcovské ruky, která se

o nás stará s nevýslovnou láskou... Musíme projít zkouškou, aniž bychom to dali najevo, protože víme, že Bůh nás radostí připravuje na zkoušku a zkouškou na větší milost.«

P. Leopold měl podobně jako otec Pio dar prorocství. »Ve velké prostotě říkal P. Leopold svým kajícím, co se má stát.« Často si toho ani nebyl vědom a nejednou byl tím, co řekl, sám polekán. Zvláště bolestivé bylo pro něho vidění, které měl v roce 1932. Viděl Itálii ponořenou do moře ohně a krve; předpověděl, že Padova bude cílem bombardování a že bude zbořen i klášter, s výjimkou jeho zpovědní místnosti: »Zde prokázal Bůh duším tolik milosrdenství, že zůstane stát jako památník jeho dobroty.« 14. května 1944 se předpověď doslova splnila.

Pro své tělesné nedostatky byl terčem jedovatých poznámek i od vlastních spolubratří, kteří nebrali vážně jeho touhu působit jako »misionář odloučených východních bratří«, jak sám říkával. Sebe samého označoval za velkého hříšníka: »I když jsem kněz, jsem hříšný člověk. Kdyby mě Bůh nedržel na uzdě, byl bych horší než všichni ostatní.«

Krátce před smrtí on, který v úplném odevzdanosti své kněžské služby tolika lidem dodal jistoty a útěchy, řekl jednomu spolubratrovi: »Vždy jsem se bál smrti. Jak nemít strach, když i Ježíš se třásl před smrtí a prosil nebeského Otce, aby od něho odňal tento kalich... Jsem velký hříšník, kéž se Bůh nade mnou smiluje.«

I když už sotva mohl mluvit, ještě den před smrtí vyzpovídal 50 kajících. Za ranního šera 30. června 1942 chtěl ještě sloužit mši svatou, ale byl tak slabý, že jej museli odnést do lůžka. Když cítil, že jej opouštějí síly, prosil spolubratry, aby zpívali *Salve Regina*. Při posledních tónech „Ó přesladká

*Pokračování na str. 8*

*Zachovaná zpovědní místnost*



*Zvláště s velkým taktem se ujímal těch, kteří již dlouho nebyli u zpovědi: »Tady jsem, jen pojd'te, posad'te se... musíte vědět, že jsem na vás již dlouho čekal,« řekl jednomu pánovi z Padovy, který dlouhý čas nepřistoupil ke svátostem. Jeho překvapení a zmatek byly velké. Tak velké, že si sedl na místo zpovědníka. Pater Leopold, jako by se nic nestalo, klekl si vedle něho a vyslechl jeho vyznání.*

\* \* \*

*Jednomu věřícímu, který měl na svědomí těžký hřích, který se styděl vyznat a tak ulehčit světu srdci, řekl P. Leopold: »My všichni jsme ubozí hříšníci. Kéž se Bůh nad námi smiluje!« A řekl to takovým tónem, že muž hned dostal odvalu a upřímně vyznal své viny.*

\* \* \*

*Bůh dává přednost pokořující chybě před pyšnou dokonalostí.*

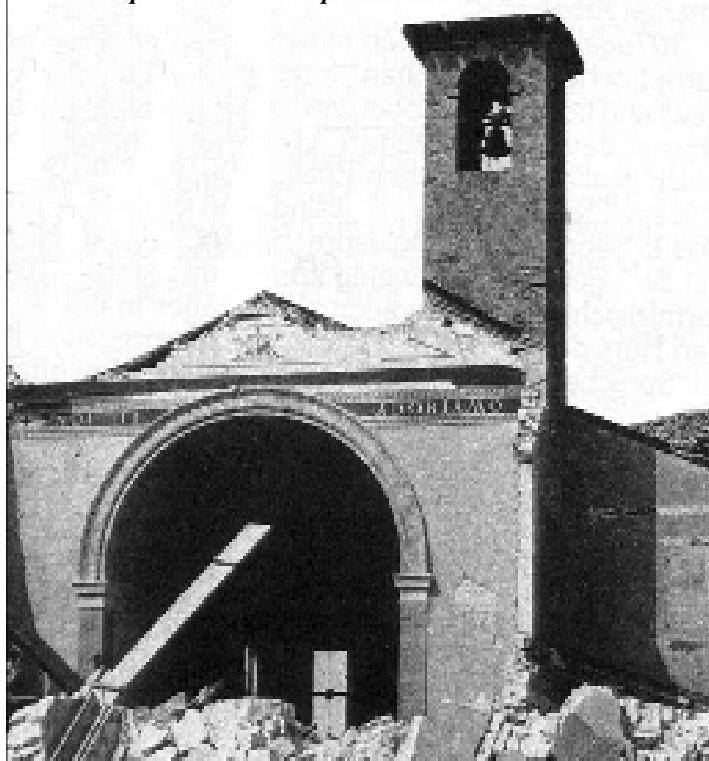
*Sv. Leopold Mandic*

\* \* \*

*Dlouhé zpovědi odvádějí od upřímné lítosti a uspokojují sebelásku.*

*Sv. Leopold Mandic*

*Klášter kapucínů v Padově po bombardování*



## Něco pěkného pro Boha

V dnešním světě je stále více utrpení. Lidé pociťují hlad po něčem pěknějším, po něčem větším, než je to, co jim může nabídnout okolí. V dnešním světě panuje velký hlad po Bohu. Všude je mnoho utrpení, ale také velký hlad po Bohu a po vzájemné lásce.

Je hlad po každodenním chlebu, ale také hlad po lásce, dobrotě a starostlivosti. Mnoho lidí trpí vzhledem k velké chudobě.

Utrpení samo o sobě není ničím, ale utrpení, které je vloženo do utrpení Kristova, je vzácným darem. Nejkrásnějším darem pro člověka je, že může sdílet Ježíšovo utrpení. Ano, je to dar jeho lásky; tím způsobem totiž Bůh dokázal, jak miluje svět, – dal svého Syna, aby za nás umřel. Utrpení společně přijímané a společně snášené je radostí.

Bůh se ztotožnil s hladovým, nemocným, vyhoštěným; hlad, to není jen nedostatek pokrmu, ale také nedostatek lásky, péče, pocitu, že jsme pro někoho ně-

kým; nahota není jen nedostatek oděvu, ale i nedostatek soucitu, který neznámým tak zřídka projevujeme; být bez domova, to není jen být bez střechy nad hlavou, ale i to, co prožíváme, když nemáme nikoho, kdo je nám blízký.

Kristus je dnes v lidech odmítaných, nezaměstnaných, zbavených péče, hladových, nahých, bez domova. Zdá se, jako by tito lidé nebyli užiteční pro stát a pro společnost, nikdo nemá pro ně čas. A právě ty a já jako křesťané, kteří jsme natolik hodni Kristovy lásky, nakolik je naše láska opravdová, jsme těmi, kteří je musejí najít a pomáhat jim; oni existují, abychom je našli.

Křesťané musejí být světlem pro druhé... pro všechny lidi. Jestliže jsme křesťané, musíme být podobní Kristu.

Křesťan je svatyní živého Boha. Bůh mě stvořil, vybral si mě, přišel, aby ve mně přebýval, protože po mně toužil. Když nyní víš, jak velice si tě Bůh za-

miloval, je zcela přirozené, abys pro zbytek svého života rozdával lásku.

Jestliže se naučíte umění pečovat o druhé, budete se stále více podobat Kristu, protože on byl tichého srdce a vždy myslel na druhé. Starostlivost je počátkem velké lásky. Aby naše povolání bylo něčím pěkným, musí být prosceno myšlenkami na druhé.

Ježíš chodil po světě a prokazoval dobro. Nejsvětější Panna myslela v Káně jen na potřeby druhých a upozornila na ně Ježíše.

Předávej druhým Ježíše ne slovy, ale svým příkladem, tím, že jej miluješ, vyzařuješ jeho svatost a roznášíš lásku, kamkoliv přijdeš. Radost z Ježíše ať je tvojí silou. Buď šťastný a žij v pokoji. Přijímej všechno, co ON ti dává, vrať mu všechno, co ON ti odnímá, s opravdovým úsměvem. Náležíš JEMU. Řekni MU: »Jsem tvůj, rozděl mě na části, a každá část bude tvá.« Ježíš ať je v tobě obětí i knězem.

Stále existuje nebezpečí, že budeme pracovat jen pro samu práci. Existuje nebezpečí, že zapomeneme, pro koho pracujeme. Naše práce je projevem lásky k Ježíši Kristu. Musíme mít srdce přeplněné láskou k NĚMU, a jelikož tuto lásku máme vyjadřovat v našem konání, je zcela přirozené, že jsou to právě ti neubožejší z našeho prostředí, skrze něž máme vyjadřovat svou lásku k Bohu.

Musíme se vždy usmívat na každé dítě, kterému chceme pomoci, na každého, s nímž hovoříme a komu podáváme lék. Bylo by to zlé, kdybychom podávali pouze lék: musím všem dávat srdce. Státní instituce dělají mnoho věcí v oblasti sociální. My musíme přinášet něco více: Kristovu lásku.

Musíme umět kolem sebe probouzet Kristovu radost, kterou vyjadřujeme svými činy. Kdyby naše úsilí bylo jenom užitečné, a nepřinášelo lidem radost, pak by tito ubozí nebyli schopni zareagovat na pozvání, aby se přiblížili k Bohu. A je přece naším přáním, aby toto pozvání uslyšeli. Chceme jim dát najevo, že jsou milováni. Kdybychom k nim přicházeli se zachmuřenou tváří, cítili by se ještě více poníženi.

Jsem proti tomu, dělat tuto práci na širokém poli. Nás zajímá především osud individuálního člověka. Abychom milovali lidskou osobu, musíme s ní vejít do úzkého styku. Kdybychom čekali, až jich bude určitý počet, pak se v tom počtu ztratíme. Věřím v osobu vzhledem k osobě; každá osoba je pro mě Kristem, a protože je jen jeden Kristus, tato osoba je v tomto okamžiku pro mě jedinou osobou na světě.

Abychom ukázali velkou lásku k Bohu a bližnímu, nepotřebujeme dělat velké věci. Ale to, že vkládáme do práce mnoho lásky, způsobuje, že to, co děláme, je pro Boha něčím pěkným.

Rózanec 2/98

Překlad -lš-

### JIŽ PŘED 100 LETY... – pokračování ze str. 7

*Panno Maria*“ se slzami v očích vydechl naposled.

Leopold Mandić byl prohlášen za svatého 16. října 1983. Byl to jeden z nejkratších procesů našeho století.

Jaké poselství nám zanechal tento světec? Jeho vizi pracovat pro znovusjednocení pravoslavných a katolických křesťanů se nedostalo zatím úspěchu. Ale lidské dějiny ještě nejsou u konce. Jednoho dne poznáme, že oběť řeholního života tohoto postavou malého, ale před Bohem velkého apoštola pro odloučené bratry Východu nebyla marná, že byl skutečným Bohdanem, Božím darem. Co vzniklo pro lidskou slabost a vinu, může být napraveno jen Božím milosrdenstvím. To platí jak pro historické, tak pro naše osobní viny.

Proto našel P. Leopold Mandić v práci pro osobní obrácení lidí své misijní pole. Hřích je odloučení od Boží lásky, od jednoty s ním, jednoty, za kterou tak prosil Ježíš Kristus. Rozkol církve je jen ve velkém obraz toho, co děláme ve své duši, když se odlučujeme od Boha.

Proto je život tohoto světce výzvou pro nás, abychom znovu promysleli svůj život. Kéž by tento milostivý rok byl pro nás příležitostí k důkladné, možná životní zpovědi, abychom udělali ten zásadní krok k jednotě s Bohem. Přijmeme to jako dar jeho milosrdenství a myslíme na Ježíšova slova: *Tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšником, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří obrácení nepotřebují* (Lk 15,7).



*Ve své zpovědní komůrce*

P. Leopold často říkal svým kajcíníkům: »Mějte víru, zůstaňte klidný, všechno bude dobré. Jen mějte víru!«

Připravil -lš-

# Řádová sestra v boji s malomocenstvím

*Lékařka a řeholnice Ruth Pfau přišla do Pákistánu před 40 lety a ujala se malomocných v neschůdných horských krajinách, v pouštní oblasti i ve slumech velkých měst. Díky jejímu nasazení ztratila tato nemoc pověst nevyléčitelnosti.*

Když dr. Ruth Pfau přišla do Pákistánu, byla lepra ještě nevyléčitelnou nemocí a nesla právem název »nemoc vyhoštěných«, protože mnoho nemocných bylo vyloučeno z rodin a místního společenství a museli na odloučených místech vést politováníhodný život. Ještě



*Sestra Ruth Pfau s pomocníky*

v roce 1979 našla Ruth Pfau se svými spolupracovníky v horách 14leté děvče, které bylo zadženo v jedné jeskyni, kde živořilo 2 roky.

Dnes může lékařka a řeholnice prohlásit, že lepra ztratila v Pákistánu charakter morové rány. Čtyřicet let usilovné práce v nejtěžších podmínkách přineslo své ovoce.

**Co znamená pro vaši práci, že máte nyní lepru v Pákistánu tak říkajíc »v hrsti«?**

**Ruth Pfau:** Statisticky prokazatelně jsme skutečně v roce 1996 dosáhli toho, že máme tuto nemoc pod kontrolou. Ujali jsme se 47 000 pacientů, z nichž 2 400 jsou ještě v ošetřování. Celkový počet malomocných dramaticky poklesl. Dostali jsme jej pod práh nebezpečnosti. Jestliže na 10 000 obyvatel připadá méně než jeden pacient, nemůže se epidemie již šířit. To je práh, stanovený Světovou zdravotnickou organizací.

Tradiční společnost, jakou je pákistánská, se nemění přes noc. A kolektivní nevědomost,

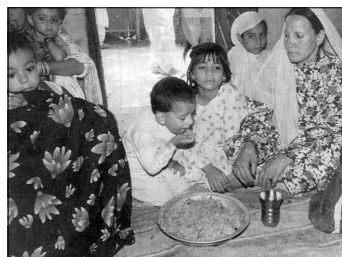
tyto iracionální strachy není možno jen tak překonat argumenty ani statistickými výsledky. V mnoha kmenech je ještě strach z lepry tak hluboce zakořeněn, že pro nemocného leprou je velmi obtížné, aby mohl být opět přijat zpět, například aby se muž oženil se zdravou dív-

kou. Ale nejobtížnější není překonat těžké předsudky společnosti, stejně iracionální strachy jsou zabydleny v samotných pacientech.

**Jaké máte plány pro budoucnost?**

**RP:** Zahájili jsme na základě těchto zkušeností druhou fázi boje proti lepře, a ta se jmenuje »Operace dvacet-dvacet«. Ta se vztahuje až k roku 2020. Do té doby bychom chtěli každého pacienta rehabilitovat také psychologicky a sociálně, chtěli bychom službu postiženým natolik rozvinout, aby každá rodina měla přístup ke kurzu, jak je možno žít s pacientem postiženým leprou a jak mu může rodina pomáhat a podporovat ho.

**Ve škole Srdce Mariina**



Dále: Dnes víme, že inkubační doba lepry je 40 let. V Pákistánu je tedy ještě 20 000 až 25 000 infikovaných. Každoroční počet nových onemocnění klesá. Jelikož už nepečujeme o 45 000, nýbrž o 2 500 pacientů, je obtížné přesvědčit vládu, aby celý aparát byl stále v činnosti. A bylo by nemožné přesvědčit o tom i naše spolupracovníky, že musejí setrvat na této obtížné cestě, aby mohli jednou konstatovat: nikdo nemá lepru. Ve dvou provinciích jsme proto spojili boj proti lepře s bojem proti tuberkulóze a v dalších čtyřech provinciích boj proti lepře s bojem proti oslepnutí.

**Proč právě s bojem proti slepotě? Představuje to pro Pákistán zvláštní problém?**

**RP:** Stále se ještě objevuje dětská slepota v důsledku nedostatku vitamínu A. Je to možno vyléčit velmi snadno. Jen je třeba dětem až do 10 let dávat každých 6 měsíců tabletku, a nebezpečí je zažehnáno. Pak je tu šedý zákal, který se objevuje i u dětí z nedostatku bílkovin, a to z nedostatku již v průběhu těhotenství.

Zvláštní problém je oslepnutí rybářů. Vlivem ultrafialového záření má u 35letých rybářů 70 % ohrožený zrak. Vynalezli jsme zcela jednoduchou operaci – skutečně vynalezli. Jeden zkušený misionář z Anglie, který nás jednou doprovázel, odstraňoval vrstvu z rohovky. Nemohli jsme nic ztratit, mohli jsme jediné pomoci. A byli jsme z výsledku ohromeni...

**Začali jste s velkým úsilím a za velkých nebezpečí bojovat proti lepře také v Afganistanu. Jak to vypadá tam vzhledem k vojensko-politické situaci?**

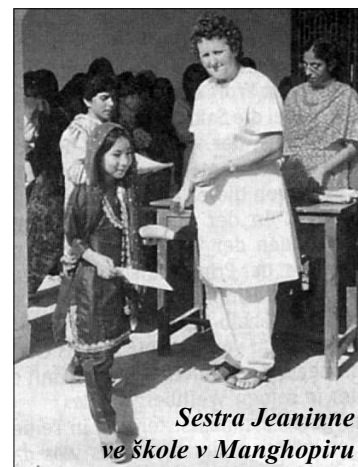
**RP:** Již čtyři roky mám z Holandska manžele-lékaře,

kteří se ujali této práce. Mám z toho velkou radost, protože mně samé působí pobyt v nadmořské výšce nad 3 000 m zdravotní obtíž.

Lepra i v Afganistanu zřetelně ustupuje. Pracujeme jen v centrálním Afganistanu, to je šíitská oblast, kam Taliban dosud nepronikl.

Každé válečné dění naši práci přirozeně velice ztěžuje. Největší starostí nyní je, jak dostat do země potřebné léky. Ještě před měsícem jsem hovořila s lékařem, který se vrátil z šestitýdenního nasazení. Měl tehdy velmi kladné dojmy. Ale již za dva dny musel pomoci vysílačky oznámit lidem v Mazaru a Sharifu, aby se stáhli. Taliban prorazil do této oblasti. Náš personál utekl. Jak nyní vypadá situace, nevíme.

*Rozmlouval Josef Wesely  
Z -sks- přeložil -ra-*



*Sestra Jeaninne ve škole v Manghopiriu*

**ŠKOLA PRO MALOMOCNÉ DĚTI**

65 % obyvatelstva v Pákistánu jsou analfabeti. Obzvláště obtížná je situace dětí postižených leprou. Proto sestra Ruth Pfau zahájila v roce 1987 provoz školy, kterou vede její spolusestra Jeaninne, která je rozená Belgičanka. V Manghopiriu vznikla škola pro více než 600 dětí. Cílem školy je umožnit dobré vzdělání všem dětem bez rozdílu pleti, náboženství nebo sociální příslušnosti. Přednost mají děti poškozené leprou a utečenci z Afganistanu.

# Jen odpuštění může vytvořit nový život

Člověk nesmí být přikován k tomu, co dělá

**Existuje spojitost mezi lidským odpuštěním a Bohem Otcem?**

**Xavier Lacroix:** Mezilidské vztahy nemají bez odpuštění žádné trvání: ani vztah otec – syn, vztah mezi manželi, vztah rodičů a dítěte... Každý společenský vztah je odkázán na odpuštění. Konstatuji však, že je obtížné vysvětlit, co to odpuštění je. Rozhodně to není ani zapomenutí, ani omluva. Omlouvat znamená: nechme to plavat. Říká se: »Nebyla to tvoje chyba.« Odpuštění naopak uznává, že ten druhý je za své jednání odpovědný: »Tvoje jednání mi působí bolest; je zlé; ale odpouštím ti.«

Existencialismus zdůraznil: »Jsem to, co dělám.« Naše náboženství jde o krok dále: Říká, že nejsem pouze to, co dělám. Jsem více než mé konání. Odpouštět znamená neomezovat druhého na jeho jednání. Znamená spíše: »Jsi lepší než tvé jednání. Daruji ti znovu svou důvěru.«

**Armelle de la Tribouille:** Odpuštění je základním předpokladem pro to, aby budoucnost zůstala otevřená. A je to základní úkol výchovy tváří v tvář zlu, které páchají děti a mládež, což si uvědomujeme především tehdy, když za nimi definitivně zapadnou dveře. Obrazem odpuštění zůstává milující otec z Lukášova podobenství (Lk 15). Křesťanský život stojí ve znamení duchovního boje. Výchova tu nepředstavuje žádnou výjimku: předpokládá, že budeme konfrontováni s konflikty. Každý by chtěl pro své mladé příměst, čistotu, velkodušnost – a zatím často prožíváme, že upadnou do špatné společnosti a jejich zdraví ruší alkohol a drogy... Všichni vychovatelé a především rodiče znají tento kříž. Co dělat? Nikdy nepř-

trhat spojení s tím nebo oním, kdo se vzdálil. Jenom odpuštění dovoluje, abychom znovu přijali toho, kdo nás strašně zklamal. Ne tím, že popřeme to,



**Xavier Lacroix**

co učinil, protože vzpomínky není možno vyhladit. Odpustit někomu také neznamená souhlasit s tím, co dělá. Znamená spíše reagovat tak, aby budoucnost mohla být jiná. Odpouštějící láska je vychovávající: Protože je neodvolatelná a bezpodmínečná, umožňuje návrat domů, a to odkudkoliv.

**Xavier Lacroix:** Odpuštění znamená znovudarování: obnovení daru. A je to dar v přemíře... plnost darování. Zcela tvůrčí akt. Na tomto místě je možno konstatovat vztah k Bohu, k Otci. Byl bych schopný takového jednání, kdybych byl odkázán sám na sebe? Stejně jako při otcovství i při odpuštění potřebujeme, aby nám Otec zjevil, co skutečně znamená odpuštění. A to nejen pokud jde o poznání, ale i pokud jde o sílu k němu. Odpuštění vyžaduje mnoho energie. Vzpomínám si, jak jeden člověk postižený rozvodem opakoval sám sobě: »Už nemám sílu odpouštět.« Člověk potřebuje skutečně mnoho síly, aby dokázal opravdu odpouštět. A zdrojem této síly je Bůh.

**Nevěřící tedy nemůže odpouštět?**

**Xavier Lacroix:** Přirozeně že může. Ale pak v něm působí Bůh a od něho dostává potřebnou sílu. Na rozdíl od nevěřícího věřící zná tento zdroj dává-



**Armelle de la Tribouille**

ní a odpouštění a dává mu ve společenství s druhými jméno.

**Armelle de la Tribouille:** Vrcholem odpuštění je Ježíš Kristus na kříži: »Otcče, opusť jim...« Ostatně, není to Kristus, kdo odpouští. Prosí o to Otec. V tom, kterého poslal, je způsobena křivda Otcovi, ale on je pramenem všech darů i odpuštění. Líbí se mi představa odpuštění jako plnosti odevzdání. Poměrně jednoduché je odevzdání, když má původ v naší nežnosti. Být však schopný odpuštění znamená ještě více milovat.

**Xavier Lacroix:** Jinak by nebyla láska ve svých důsledcích ničím jiným než výměnou dobrých pravidel chování! Odpuštění skutečně znamená, že se tvoří něco nového. Je to plod Otce. Zvláštní na našem Bohu není, že je Stvořitel. Všechna božstva jsou tvůrčí. Zvláštní je znovu-tvoření! Bůh Písma stvořil na počátku Adama a Evu. Po potopě stvořil podruhé: s Abrahámem. A po exodu stvořil smlouvu znovu s Mojžíšem... A pak uzavřel novou smlouvu s proroky a nakonec nejnovější úmluvu s Ježíšem. Stále znovu tvořil svůj lid...

**Armelle de la Tribouille:** ...s nekonečnou trpělivostí. V dějinách Izraele můžeme pozorovat něco jako tři fáze lidského vývoje:

- narození a dětství: Izrael se exodem stává národem;
- fáze mládí, která odpovídá vzniku království, tato fixní idea Izraele, který chce být jako ostatní národy. A Hospodin ustupuje...
- konečně vstup do dospělosti. Knihy moudrosti odrážejí tuto poslední fázi výchovy Izraele.

V každé etapě potkáváme určitý zajištěný blahobyt, který je spojen s jedním požadavkem; pak přicházejí lidská svévolná přestoupení a Bohem určené tresty – ale vždy v perspektivě obrácení a odpuštění!

Proto se rodiče nemohou trápit přehnanými sebevýtčkami, když ze sebe vydávají to nejlepší, a výsledky jsou rozčarováním: Každý křesťanský život stojí ve znamení velikonočního pohybu: tzn. obrácení našeho úsilí a našeho srdce, které skrze smrt vede k novému životu, k životu v odevzdání. Rodiče mají svým způsobem podíl na velikonočním tajemství.

**Xavier Lacroix:** Toto znovu-stvoření odpuštěním se projevuje ve svátosti smíření. Vrací nás znovu do stavu posvěcující milosti. Je to svátost, kterou potřebujeme znovu objevit v hloubce svého vztahu k Bohu jakožto jeho děti.

**Vědomí viny dnes vyprchává a svátost smíření se opomíjí. Proč?**

**Xavier Lacroix:** Jeden z důvodů spočívá v tom, že se zaměřuje vina a omezenost. Jsme si dnes příliš vědomi svých psychických hranic, své neschopnosti milovat – už máme zkrátka takové dětství, takového otce, takové komplexy, taková zranění... A tak člověk tíhne k tomu, všechno připisovat jen

# Svatý farář Arský 25

Láska k samotě

Bez ohledu na velké úspěchy ve zpovědnici snažil se farář Vianney využít první lepší příležitosti k útěku z Arsu, aby se vyhnul návalu lidí a závisti a nevolí svých vlastních spolubratří. Často hovořil se svým biskupem o tomto svém vroucím přání a prosil, aby vyhověl jeho prosbě. I své odpůrce prosil, aby se obrátili na biskupský úřad, naléhali na jeho přeložení a zbavili jej tak tíživého břemene.

Nechtěl ovšem setřást břemeno, tíži, která spočívala na jeho bedrech, nýbrž chtěl se uchýlit do samoty a ticha, aby se tam v rozjímání oddal zcela Bohu a aby vedl život skrytý v Bohu. Jak velká radost srdce by to pro něho byla!

Poprvé se pokusil farář Vianney utéci z Arsu v roce 1843. Nedbal na těžkou nemoc, kterou lékař pokládal za smrtelnou, a vydal se na cestu za biskupem a žádal jej, aby mu dal na výpomoc některého sousedního faráře. Přání bylo vyhověno: Biskup pověřil tímto úkolem faráře ze Savigneux. Tento kněz měl velkou úctu k farářovi Vianneyovi a ctíl jej jako světce. Nicméně však v tichu duše doufal, že jej bude moci ve farnosti nahradit. Ani této bolesti nezůstal

své přirozenosti a své historii, ačkoliv za to můžeme nést odpovědnost. Aby zde byla vina a také odpuštění, musíme být za své jednání odpovědní. Přiznat se k vině znamená přiznat, že jsme chtěli zlo.

*Z Famille Chrétienne 12/98*

*Překlad -Iš-*

Poznámka:

Armelle de la Tribouille je členkou společnosti sv. Františka Xaverského a profesorkou filozofie na katedrální škole v Paříži.

Xavier Lacroix je děkanem teologické fakulty v Lyonu, je otcem tří dětí a autorem četných knih.

farář Vianney ušetřen, protože jeho spolubratr začal plnit své tajné přání. Kateřina Lassagnová píše ve svých poznámkách: »Farář Raymond (ze Savigneux) jednal jistě v nejlepší úmyslu a věřil, že chce to nejlepší, když zavázal faráře Vianneye, aby zcela změnil způsob působení. Tak prý jen přibude Božimu služebníkovu zásluh, protože dobro se může prokazovat tím i oním způsobem. ... A přece Vianney miloval tohoto svého spolubratra, který mu byl postaven po boku. Jeho největší radostí bylo hovořit s ním o jeho starostech. Dělal všechno, aby jej nechal vládnout, a podporoval jej tehdy v tom.

Ale v nitru svého srdce choval farář Vianney přání, aby se mohl zcela vzdát své farnosti a přenechat ji jinému. Stále opakoval, že farář nemá nikdy zemřít ve své farnosti, ale včas odejít a vést kající život.

Tak nabyl pevného přesvědčení, že se může v roce 1843 tiše stáhnout do ústraní, když se uzdravil ze své nemoci. Předpokládal, že biskup je s tím srozuměn.

Jedné noci se ve vší tajnosti vydal na cestu a Jan Pertinand jej doprovázel až do Dardilly. Tam chtěl bydlet v otcovském domě se svým bratrem Františkem...«

Kateřina Lassagnová, která nás jako farářova důvěrnice může nejlépe informovat i o této věci, dále pokračuje: »Měl v úmyslu, že bude u bratra obývat jeden pokoj, který tu byl pro něho zařízen, a tam vyčká, než bude moci příležitostně odejít někam jinam... Řekl výslovně, že když byl zbaven břemene své farnosti, chce se věnovat jen modlitbě a pokání a přinášení nejsvětější oběti.

Těžce vzdychal pro svou duševní ubohost a věřil, že je nehoden a neschopen plnit své úkoly jako farář. Tato jeho du-

ševní bolest byla skutečně velká. Byl k neutěšení, když nemohl uskutečnit toto své přání a odejít zcela z pastorační práce. To trvalo takřka celý čas jeho pobytu v Arsu, protože já si vzpomínám, že se zabýval myšlenkou vzdát se farnosti, sotva zde působil první dva roky.«

Ale jeho první útěk brzy skončil. Farář Raymond jej v Dardilly vyhledal a předal mu list diecézního biskupa, že si může vybrat farnost podle libosti, ale nemůže být uvolněn ze služeb diecéze.

V těch dnech a týdnech měli obyvatelé Arsu veliké starosti. Prosili, aby se farář Vianney k nim vrátil, a byli přešťastní, když zjistili, že se jednoho dne opět objevil v Arsu. Starosta Arsu jej pozdravil slovy: »Pane faráři, byl nejvyšší čas, že jste se vrátil, protože já jsem po celou dobu vaší nepřítomnosti prožíval bezesné noci...«

Deset let nato. Farář Vianney se opět balí. Za každou cenu chce odejít z farnosti a stáhnout se do ústraní. Kateřina Lassagnová o tom píše:

»Touha po samotě byla u něho stále silnější.« Objevila se zpráva, že farář Vianney se po celý svůj život nezbavil své tužby.

I nyní předpokládal souhlas svého biskupa a udělil před svým odchodem zcela jasné pokyny.

Farář Vianney choval velmi přátelské vztahy k P. Colinovi, zakladateli Společnosti Panny Marie. Oba byli spolu v kněžském semináři v Lyonu. P. Colin vlastnil dům, do kterého se chtěli uchýlit všichni spolubratři, kteří cítili povolání k životu v samotě a v rozjímání. Tento dům se nacházel v La Neylère, vzdáleném 45 km od Lyonu. Hlavním pravidlem tohoto moderního »trapistického kláštera« bylo věčné mlčení. Řeholní společnost tohoto kláštera, která byla založena 16. května 1852, se skládala ze sedmi kněží a pěti bratří. Farář Vianney,

**Milí kněží a řeholníci, modlitba je nenahraditelná součástí našeho povolání. To je tak podstatné, že někdy mnohé jiné – zdánlivě naléhavější – může být a musí být ponecháno stranou. I když váš všední den ve službě lidem je často až přetížen prací, nesmí v něm chybět přiměřený čas ticha a modlitby.**

*Jan Pavel II.,  
Mariazzell 13. září 1983*

kteří se záhy dověděl o založení společnosti, rozhodl se, že tam odejde, aby oplakával svůj »ubohý život«, jak stále opakoval.

P. Colin, který se dověděl o jeho úmyslech, prosil jej, aby se neunáhloval. Nicméně mu ve svém domě připravil jednu celu.

Když farář Vianney chtěl uskutečnit svůj záměr a opustit Ars, nedostal se daleko: U mostu ve Fontblin jej občané Arsu, kteří se doslechli o jeho nočním útěku, opět dohonili.

Mezitím přišel do Arsu vikář abbé Toccanier, diecézní misionář, aby odvolal faráře Raymonda. Ten byl nyní první, kdo mu na mostě ve Fontblin velmi vážně domlouval a naléhavě jej prosil, aby se vrátil do Arsu. Současně osoby, které abbé Toccaniera doprovázely, zahradily cestu přes most, takže nikdo nemohl projít. Abbé Toccanier měl při této příležitosti řeč a řekl: »Jak můžete vy, pane faráři, který znáte nazpaměť životopisy svatých, zapomenout na horlivost sv. Martina, který, i když věřil, že může nebeskou korunu již pokládat za svou, zvolal: „Nezdráhám se pracovat dále.“ ... A vy chcete utíkat z bitevního pole? Nebo jste snad zapomněl na příklad sv. Filipa Neri, který řekl, že by se rád vrátil i z nebeské slávy, kdyby už stál na prahu soudného stolce Božího, jakmile by po něm nějaký hříšník žádal, aby se ho ujal?... A vy, pane faráři, chcete jednoduše nechat na holičkách muže a ženy, kteří za vámi proudí do Arsu ze všech stran?...«

*(Pokračování)*

## Krakovská mise

Kdyby machiavellismus a necitelnost, kterou Hochhuth vyčítá Piu XII., alespoň v náznaku odpovídaly pravdě, byla by oprávněná obžaloba, kterou autor vznesl.

Kdo by se odvážil bez mrazení v zádech udělat rozhodnutí, jehož důsledky by mohly postihnout krutě právě ty, kterým chce pomáhat? Diplomatické kroky, které papež podnikl, možná nebyly k ničemu, ale přinejmenším nikomu neublížily. Kdo by si vzal na svědomí, kdyby exkomunikace, kterou Hochhuth požaduje, proces ničení Židů nejen nezastavila, ale naopak urychlila? Jak by pak papež obstál před soudem dějin? Jak se zachovat vůči tyránům, jejichž šílenství je nevypočitatelné a zloba nekontrolovatelná? Stalo se vůbec někdy v dějinách, že by papežská exkomunikace někomu vyrazila zbraň z ruky a vedla k ukončení války?

Nezávisle na těchto úvahách se ukázalo, že linie Pia XII. byla určována morálními kvalitami jeho osobnosti a vyznačovala se ryzí jasností a odpovědností.

Je dětsky naivní představit si, že takováto transcendentní autorita, oddělená od lid-

linovy divize proti Hitlerovi, jako když Mussolini žádal, aby podpořil německé oddíly na postupu proti komunismu.

Jakou odezvu by mohla mít taková podpora, která se opírá pouze o náboženské principy, u lidí, jako byl Hitler, fanatický barbar, který šlapal po základních náboženských principech, nebo Stalin, koryfej marxistického materialismu a hlasatel ateismu? Jedině absolutní výsměch a odmítnutí.

### Papežův příklad

Není však také pravda, že římská církev žila ze svého univerzálního pojetí a byla slepá k požadavkům okrajových zón a osudu jednotlivců.

Naopak musíme konstatovat, že i bez osobních zájmů šířila svou činnost tak, aby její přítomnost měla co nejpozitivnější výsledky. K její strategii patří, že měla všude své »místní jednotky«, které jednaly plně ve vlastní odpovědnosti a dostávaly z centra potvrzení konformity svých zásad a svých cílů. Když byl styk s centrem znemožněn, ukázala se tato praxe jako velmi užitečná a plodná.

Každý biskup, každý kněz, každý řeholník, každý křesťan



Vězni v Buchenwaldu 1945

Na svých mnoha cestách Evropou jsem měl příležitost poznat tuto homogenitu, inspiraci a aktivitu. Při vypuknutí války jsem byl kaplanem 4. sanitní jednotky maltéžského řádu pro transport raněných z oblasti front do některých nemocnic. Nepotkal jsem jediného kněze, řeholníka nebo řádovou sestru, žádného biskupa na této bolestné cestě, který by se neosvědčil jako těšitel a ochránce slabých a pronásledovaných. Všichni pracovali v úctě a v duchu tichých nebo vyslovených direktiv, které přicházely nezastupitelně od papeže.

Nejen kláštery a řeholníci v Římě poskytovali útočiště, chléb a útěchu Židům, kteří byli pronásledováni na obrovské frontě v celé Evropě. Kněží, řeholníci, řeholnice a laici na celém světě se cítili povoláni jako nástroj své víry a bliženské lásky podle papežova vzoru, nau-

ky, která je důležitější než slovo, a tvořili val proti pronásledování. Podle svých schopností a místních možností uváděli ve skutek toto spojenectví s Církví bez ohledu na rasu, třídní příslušnost, politiku nebo náboženství.

Ze své pohnuté minulosti bych mohl vyprávět neuvěřitelné příběhy, které jsem zažil. Jedním za všechny je mé setkání s Adamem Sapiehou, arcibiskupem krakovským.

Pocházel z noblesní polské rodiny knížat Sapieha a dlouho žil v Římě na papežském dvoře, než se stal arcibiskupem v překrásném polském městě.

I on byl osobností, které se nacisté stejně obávali, jako ji nenáviděli. Byl neohroženým zastáncem a ochráncem lidských práv křesťanů a spoluobčanů.

Jeden vysoký církevní hodnostář, který se svého času ve Státním sekretariátu zabýval de-



Útěk z krakovského ghetta

ských systémů, by mohla být závislá na stranických zájmech. Jen tak lze vysvětlit, proč papež zůstal neoblomný stejně tak, když Roosevelt naléhal na papeže, aby morálně podpořil Sta-

rozvíjel aktivity, které se mohly zdát jako ojedinělé, ale ve skutečnosti představovaly obraz energie, kterou všem vléval sám Bůh a která byla živena naukou Církve a papeže.

likátním sektorem katolíků v trýzněném Polsku (což vykonával s pohnutím a úzkostí o tento národ), se mě zeptal, jestli bych mohl Mons. Sapiehovi doručit určité obálky a balíčky, které obsahují, šetrně řečeno, propagační materiály.

Rád jsem nabídl své služby pro tuto věc. Byl jsem srozuměn, že toto doručení je možno uskutečnit jedině tehdy, když bude výsledek mise zcela bezpečný.

Podobný úkol jsem vykonával také pro kapitulního vikáře ve Varšavě. Strašný zákon okupantů, který byl v Polsku uplatňován s obzvláštní přísností, nepřipouštěl, aby hnutí odporu dostávalo podporu zvenčí.

Během cesty jsem si několikrát položil otázku, zda si skutečně tolik důvěřuji, že přijímám takové riziko. Jen pomýšlení, že sídlo arcibiskupa Sapiehy stojí tvář v tvář velitelství SS, mě děsilo. Šest metrů cesty mezi oběma branami.

Nelítostné muže jsem na tomto místě již viděl. Znal jsem jejich podezřívavé pohledy a věděl jsem, že strážce byly každý okamžik připraveny udeřit.

Nezbylo mi než prosit o pomoc. Potřeboval jsem komplice.

Našel jsem jej nečekaně u více než ochotného německého kněze, s nímž jsem vešel do styku: Josef Kaul, sympatický, pilný farář z hornobavorského Marquarsteinu.

Odpoledne 14. srpna 1942 mě Kaul odvezl i s materiálem malým vojenským autem. Jeli jsem velkou rychlostí, což mi dávalo zapomenout po určitou dobu na strach ze setkání s SS.

Můj »explozivní materiál« byl zabalen jako špagety mezi láhve Chianti se zřetelnými a viditelnými etiketami.

Namlouval jsem si, že toto pašování potravin by mohlo mít alespoň ten smysl, že se zmírní politický delikt.

Dr. Sapieha mě již čekal.

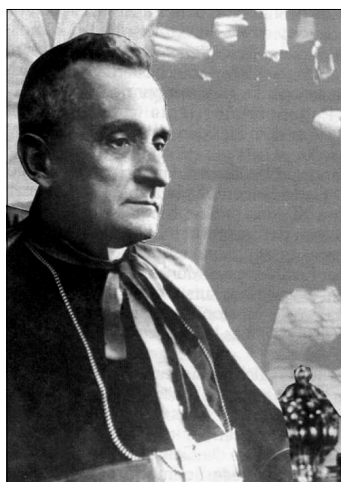
Podle Božího přání jsme přijeli k paláci.

Jedním skokem byl Kaul na zemi, s akrobatickou zručností tehdejších hodnostářů.

Zazvonili jsme u brány. Trvalo to věčnost, než nám otevřeli.

Bylo zřejmé, že jsme oba kněží. Ale důvod naší přítomnosti na tomto místě s tímto autem, které vyplňovalo prostor mezi oběma branami, ten nebyl tak samozřejmý.

Jedna jediná nejistota, jediné podezření by stačilo, a náš osud byl zpečetěn. Stanné právo bylo nelidské a neznalo litování.



*Arcibiskup Sapieha*

Strnulost a šed' uniformem SS se mísila s ocelovou šedí mříží v bráně. Odvážil jsem se usmát a poukázat na láhve, ale pochopil jsem, že to nebylo podle jejich chuti.

Konečně se brána otevřela a nákladní auto vjelo dovnitř.

Jako vždy nás přijal Mons. Sapieha slavnostně s velkou laskavostí. Udělal vtipnou poznámku na adresu láhví, ale dlouho se se zdvořilostmi nezdržoval.

Pak vzal korespondenci, otevřel ji a četl ji s nevyzpytatelným výrazem tváře.

Mluvil komolenou italskou, s tisíci pomlkami a ztichlými kadencemi. S aristokratickou samozřejmostí střídal italskou s polštinou a pak přidal něco němčiny.

Po dlouhé, emotivně laděné pomlce odpověděl k mému překvapení a řekl: »Děkuji velice Svatému otci...«

Milý monsignore, nikdo víc než my Poláci není tak vděčný a tak vnímavý na účast papeže na našem osudu...«

Nicméně není zapotřebí žádného veřejného důkazu o lásce a zájmu papeže o náš osud, protože tím by naše starosti ještě více vzrostly...«

To je právě náš případ, monsignore.«

»Znamená to, že jsme jednali neprozřetelně?« zeptal jsem se.

»Ale víte, že kdybych tuto věc zveřejnil, kdyby tyto papíry v mém domě našli, nestačily by hlavy všech Poláků na ty represálie? Můj milý monsignore..., o tom raději nemluvme.

Zde nejsou vraždění pouze Židé. Zde jsou vraždění všichni... Proč si budeme říkat něco, co všichni vědí?«

Přirozeně, papež je s námi... Ale proč mluvit o soucitu a odsouzení od papeže, když to všechno by neznamenovalo nic jiného než zhoršení situace pro nás všechny?«

Když jsem vyprávěl o tom, jak jsem byl svědkem apokalyptické podívané při vyklizení krakovského ghetta, Mons. Sapieha mě přerušil, stiskl mi pevně ruku a zvolal: »Vidíte, monsignore, jak nás ponížili!«

Ale co tíží ještě víc a co ještě víc bolí, je okolnost, že tyto ne-



*Transport do Oswiętimi*

šťastné musíme nechat bez pomoci... izolované od celého světa.«

»Jsme umírající, kterým chybí i jediné slovo útěchy.«

»Nesmíme a nemůžeme nic říct, abychom nezkrátili jejich i svoje dny. Prožíváme tragédii stejně jako ti nešťastníci; nikdo by jim nechtěl pomoci více než my, nikdo nemá ruce více svázané než my. Není žádný rozdíl mezi Židy a Poláky.

Vzali nám chléb a svobodu..., takže nám zůstal jediné život... s životem naděje, že uvidíme konec své křížové cesty...!«

Lekce těchto zdrcujících slov byla tvrdá, ale realistická: jen tento muž, který žil ustavičně se smrtí na očích, a nebál se jí, mohl je vyslovit.

*30giorni 9/99*

*Redakčně kráceno*

*Překlad -lš-*

### *Krakovské ghetto, po útoku na Židy, říjen 1942*



# Jak to může Bůh připustit?

*Zemětřesení, záplavy, laviny, větrné smrště, železniční a letecké katastrofy, to vše takřka na denním pořádku. Na mnoha místech upadli lidé do nevýslovné bídy. Mnozí se ptají: Jak to může Bůh připustit? I my si klademe tuto otázku, a to i proto, že současně slyšíme zprávy o zázračném Božím působení v životě lidí.*

Jaká je to zneklidňující a de-stabilizující otázka! Jenže: Kdo si chce zachovat svou intelektuální pohodlnost nebo duševní klid, ten ať se nezabývá Bohem. Protože *vaše myšlenky nejsou moje myšlenky a vaše cesty nejsou moje cesty, praví Hospodin (Iz 55,8).*

Bible hovoří o Boží přítomnosti v našem životě, přítomnosti věrné, bdělé, blahodárné, ale také náročné. Proroci a žalmisté nám ustavičně opakují: *Nespí, nedříme ten, kdo chrání Izraele. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on ochrání tvůj život. ...Přikryje tě svými perutěmi, pod jeho křídly máš útočiště. On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách (Ž 121 a 91).*

Strach a úzkost z budoucnosti označuje Ježíš za nedostatek víry. Bůh, který žije polní ptactvo a odívá polní trávu, nás nikdy neopouští. *Neprodávají se dva vrabci za haléř? A ani jeden z nich nepadne na zem bez*

*vědomí vašeho Otce. U vás však jsou spočítány i všechny vlasy na hlavě (Mt 10,29–31).*

Ale přesto se doporučuje obezřetnost. Tato zcela prostá důvěra není žádný primitivismus. Na jedné straně to neznámá, že věřící zůstanou uchráněni ode všech životních těžkostí; jsou na jedné lodi spolu s ostatními, netvoří žádný klub privilegovaných. Na druhé straně tato důvěra neznámá, že můžeme v každém jednotlivém případě chápat smysl událostí, především událostí dramatických.

Zde je třeba se obrátit k samým základům víry. Bůh není součástí vesmíru, bytostí mezi všemi ostatními; jeho působení nestojí ve vzájemné odezvě jiných stvořených vlivů, ať už jsou jakéhokoliv původu (přírodní jevy, historické události, svobodné lidské jednání); jeho konání leží v jiné rovině skutečnosti.

Jinak řečeno, Bůh je první příčinou a všechny ostatní pří-

činy jsou mu podřízeny. Tak chápeme, že ne všechno, co se děje, můžeme připisovat přímo Bohu. Dějí se věci, které on nechce a které nejsou jeho dílo.

To je zcela zřejmé v případě zla, které působí sám člověk: Bůh přijal riziko naší svobody. Obtížnější je tato otázka v případě přírodního zla: to jsme nezapřičinili, alespoň ne na první pohled. Některé katastrofy jsou však důsledkem lidských omylů. A jiné snad také nejsou zcela bez vlivu nepořádku, který vládne v lidstvu: Co by se stalo, kdyby uvolněné přírodní síly byly odrazem našich nespoutaných lidských vášní?

To je samozřejmě jen domněnka. Pro dědičný hřích ovšem platí: oťrásl hluboce rovnováhou člověka i kosmu.

S apoštolem Pavlem však přiznáváme, že Bůh má ve své moudrosti a dobrotě dostatečnou moc, aby zlo obrátil v dobro (srov. Řím 8,28). Ne vše, co se děje, odpovídá jeho vůli, ale



nic neuniká jeho Prozřetelnosti. Před svou mučednickou smrtí mohl sv. Tomáš Morus jako věřící říci své dceři: »Nemůže se stát nic, co Bůh nechce. Takže cokoliv on chce, i když se nám to zdá sebehorší, je ve skutečnosti pro nás to nejlepší.« (KKC 313)

Pro pohana, který věří v osud, je všechno předem stanoveno a stojí to v kartách, ve hvězdách nebo v Nostradamových proroctvích. Pro toho, kdo věří v náhodu, je všechno jen věci štěstí a nic nemá svůj smysl. Pro toho, kdo má Otce v nebesích, může být všechno znamením.

*P. Alain Bandelier*

*Familie Chrétienne 11/98  
Překlad -ra-*

## VELKÉ JUBILEUM 2000

**Benefiční CD a MC pro katedrálu svatého Václava v Olomouci**

**Nosič obsahuje:** Duchovní skladby v podání Daniela Hülky, Marty Kubišové, Báry Basikové, Spirituál Kvintetu, Jiřího Pavlici a Hradišťanu. Speciální bonus – chorál Svatý Václave, který nazpíval Daniel Hülka a Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký, metropolita moravský. CD obdržel osobně Svatý otec Jan Pavel II. v Římě 18. 12. 1999. Výtěžek z prodeje je věnován na generální rekonstrukci katedrály svatého Václava v Olomouci.

**Nosič je možné si objednat na adrese:** PETARDA PRODUCTION, a. s. Nemocniční 13 702 00 Moravská Ostrava tel./fax 069/661 89 34

Cena CD je 265 Kč, magnetofonová kazeta stojí 149 Kč + poštovné (cca 50 Kč). Při objednávce 10 a více kusů nosičů jednou je poštovné zdarma.)

**Dialog s veřejností na téma „Věda a náboženství“** za účasti Dipl. Ing. et Mgr. Th. Františka Mikeše (USA) a P. ThDr. Ing. Eduarda Krumpolce (Olomouc). Kde: Kyjov, Městská knihovna, sobota 12. 2. 2000 v 16.00 hod.

## JEDINEČNÁ NABÍDKA POUTÍ PRO MLÁDEŽ DO ŘÍMA

28. 3.–2. 4. 2000 Národní pouť • 16. 4.–24. 4. 2000 Velikonoce se Svatým otcem • 14.–21. 8. 2000 Světový den mládeže ve Věčném městě • 27. 12. 2000–3. 1. 2001

### Jedinečný vstup do nového roku!

Cena: pouhých 4 990 Kč s ubytováním v blízkosti Vatikánu a plnou penzi!!!

Bližší informace:

Jan Konvica, Družstevní 704, 664 53 Újezd u Brna, tel. 05/44 22 97 74 e-mail: konvica@econ.muni.cz

## INTERNETOVÁ ADRESA SVĚTLA

<http://www.ova.inecnet.cz/svetlo>  
e-mail: svetlo@ova.inecnet.cz

Oznamujeme všem příznivcům svatoprokopské Sázavy, že otec biskup Ivan Ljavinec vyhlásil klášterní poutní chrám sv. Prokopa na Sázavě za místo, kde lze získat plnomocné odpustky Velkého jubilea. (Platí i pro římskokatolíky!) Hlavní poutě: **Sobota 25. 3.** – výročí smrti sv. Prokopa – pouť řeckokatolíků, mše sv. v 10.00 hod. • **Sobota 24. 6.** – sv. Jana Křtitele (původní zasvěcení kostela), mše sv. v 10.00 hod. • **Neděle 2. 7.** – malá pouť, mše sv. v 10.00 hod. • **Úterý 4. 7.** – svátek sv. Prokopa, mše sv. v 8.00; 10.00; 18.00 hod. • **Středa 5. 7.** – slavnost sv. Cyrila a Metoděje, mše sv. v 10.00 hod. • **Čtvrtek 6. 7.** – pouť řeckokatolíků, mše sv. 10.00 hod. • **Neděle 9. 7.** – velká pouť, mše sv. v 10.00 hod. • **Úterý 15. 8.** – slavnost Nanebevzetí Panny Marie (původní zasvěcení kostela), mše sv. v 18.00 hod. • **Neděle 20. 8.** – jubilejní slavnost Panny Marie, mše sv. v 10.00 hod. • **Pravidelné celoroční bohoslužby: So 10.00 hod., Ne 10.00 hod.**

• Každý 1. pátek zasvěcení Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu – v zimě v 17.00 hod., v létě v 18.00 hod. • Každou 1. sobotu večeraadlo MKH v 10.00 hod.

**Kontaktní telefon: 02/72 76 02 61 nebo 0328/49 17 67, paní Krajčová**

## Dopis nemocným – únor 2000

Drazí nemocní, jak víme, 11. února, na svátek Panny Marie Lurdské, je Světový den nemocných. Už mnohokrát jsme společně uvažovali o nemoci jako takové a shodli se v tom, že nemoc, stejně jako smrt, nás vždycky zaskočí. I když si stokrát říkáme, že jsme připraveni na všechno, nikdy nevíme dne ani hodiny ani pro jedno, ani pro druhé. A tak vždy znovu a znovu bojujeme nejenom se sebou, ale – a to bývá nejhorší – i s Bohem. Teprve až dokážeme být vděční za své vlastní bytí a za vše, co nám Pán dává i v této situaci, dosáhneme pokoje a míru. Bolest, utrpení, stejně jako Bůh sám, zůstane pro nás vždy nesmírným tajemstvím. Jedině v tichu, mlčení a samotě se dostaneme do hlubin svého srdce, kde jsme sami sebou a nejbliže Bohu.

Jednou při duchovních cvičeních nám exercitátor řekl, že nejdůležitější zde jsou chvíle uvolnění – když se „nic neděje“. Tehdy se otvírají poklady! Nezdá se vám, moji milí, že právě naše nemoc nám umož-

ňuje velice často prožívat takové chvíle, kdy se nic neděje, kdy jsme doslova ponořeni do ticha, samoty a mlčení? Záleží jen na nás, zda tímto tichem naplníme i celé své srdce, aby v něm nebylo už nic z vnějšku a mohla v něm naplno zaznívat Boží blízkost, dobrota a láska. Pamatujme si: pomoc přichází z hloubky! Jedině ticho nám dává nový pohled na všechno, jen v tichu uslyšíme, co nám říká Pán, jen v tichu se naučíme opravdově se modlit.

Někdy se nám však zdá, že Bůh mlčí, a zoufale voláme se žalmistou: „Proč mlčíš, Pane?“ Člověk musí někdy velmi dlouho pozorně naslouchat, než porozumí onomu Božím tichu a mlčení. Boží mlčení je věčným voláním, abychom vstoupili do jeho života víry, naučili se žít v tichu a všechny těžké a pro nás neřešitelné situace překrývali mlčením lásky. Tak to dělala Panna Maria i sv. Josef. A potom i v nás bude pokoj a mír.

Moc Vás zdravím.

Sestra Pavla

**JUBILEJNÍ PRVNÍ SOBOTA V NETÍNĚ u Velkého Meziříčí 4. března 2000 v 16.00 hod. spojená s odpustky Svatého roku na téma jubilejní den rodin (jubilejní den rodin proběhne 25. března 2000):** od 15.00 hod. příchod malou Svatou branou, v kostele písně a růžec • 16.00 hod. litanie • 16.10 hod. promluva k Jubilejnímu roku s praktickými ukázkami a rozdáváním věcí do vývěsek – P. Jan Peňáz, člen komise pro Velké jubileum při ČBK • 16.30 hod. mše svatá, slouží kněží z okolí: 5. února P. Poláček z Bíteše, 4. března P. Hruža z Měřina • 17.40 hod. adorace s modlitbou a písněmi

**Po celou dobu příležitost ke svátosti smíření.** Zpíváme z poutnických kancionálů Salve Regina. Pěší vycházejí z Velkého Meziříčí ve 12.00 hod., autobus jede z Borů ve 14.50 hod., z města v 15.10 hod. V letním čase se vše posouvá o 2 hodiny později.

**Další témata:**

- dubna 2000 v 18.00 hod. – jubilejní Velikonoce
- května 2000 v 18.00 hod. – jubilejní modlitby za povolání a Svátek matek
- června 2000 v 18.00 hod. – jubilejní Letnice a jubilejní Boží Tělo
- července 2000 v 18.00 hod. – jubilejní mariánský poutní den
- srpna v 18.00 hod. – jubilejní zahájení školního roku
- září 2000 v 18.00 hod. – jubilejní dožínky
- října 2000 v 18.00 hod. – jubilejní posvícení
- listopadu 2000 v 16.00 hod. – jubilejní den nemocných
- prosince 2000 v 16.00 hod. – Štědrý večer 2000 – vlastní den 2000. Ježíšových narozenin

### Liturgická čtení

**Neděle 13. 2. – 6. neděle v mezidobí**

1. čt.: Lv 13,1–2.45–46

Ž 32(31),1–2.5.11

Odp.: 7

2. čt.: 1 Kor 10,31–11,1

Ev.: Mk 1,40–45

**Pondělí 14. 2. – ferie**

1. čt.: Jak 1,1–11

Ž 119(118),67.68.71.72.75.76

Odp.: 77a

Ev.: Mk 8,11–13

**Úterý 15. 2. – ferie**

1. čt.: Jak 1,12–18

Ž 94(93),12–13a.14–15.18–19

Odp.: 12a

Ev.: Mk 8,14–21

**Středa 16. 2. – ferie**

1. čt.: Jak 1,19–27

Ž 15(14),2–3a.3bc–4ab.5

Odp.: srov. 1b

Ev.: Mk 8,22–26

**Čtvrtek 17. 2. – nez. pam. sv. Alexia a druhů**

1. čt.: Jak 2,1–9

Ž 34(33),2–3.4–5.6–7

Odp.: 7a

Ev.: Mk 8,27–33

**Pátek 18. 2. – ferie**

1. čt.: Jak 2,14–24.26

Ž 112(111),1–2.3–4.5–6

Odp.: srov. 1

Ev.: Mk 8,34–9,1

**Sobota 19. 2. – nez. sobotní pam. P. Marie**

1. čt.: Jak 3,1–10

Ž 12(11),2–3.4–5.7–8

Odp.: 8a

Ev.: Mk 9,2–13

### Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	13.2.	14.2.	15.2.	16.2.	17.2.	18.2.	19.2.
Antifona	919	934	949	964	980	996	1666
Žalm	784	783	783	784	784	784	783

**Ranní chvály:**

Hymnus	920	935	949	964	981	997	1666
Antifony	920	935	950	965	981	998	1014
Žalmy	921	936	950	965	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	923	938	953	969	985	1001	1668
Antifona k Zach. kantiku	693	939	953	969	1308	1002	1669
Prosby	924	939	953	969	985	1002	1655
Záv. modlitba	693	939	954	970	1308	1002	1656

**Modlitba během dne:**

Hymnus	925	940	954	970	986	1003	1018
Antifony	925	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	927	943	957	973	989	1006	1021
Záv. modlitba	693	943	957	973	990	1006	1022

**Nešpory:**

SO

Hymnus	915	929	944	959	975	991	1008	1024
Antifony	916	929	945	960	976	992	1009	1025
Žalmy	916	930	945	960	976	992	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	918	933	947	962	979	995	1011	1027
Ant. ke kant. P. M.	693	694	948	962	979	995	1011	694
Prosby	918	933	948	963	979	995	1011	1028
Záv. modlitba	693	693	948	963	980	1308	1012	695
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inecnet.cz; http://www.ova.inecnet.cz/svetlo). Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TÝDENÍKU. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3335–OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.

## Odesílatel:

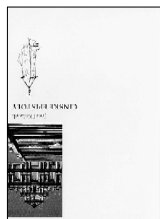
Matice cyrilometodějská s. r. o.  
EXPEDICE  
Dolní nám. 24  
771 11 Olomouc 1

## Novinové výplatné

Placeno převodem  
706 035

**Sex, AIDS a vztahy**  
Přednáška Tomáše Řeháka na aktuální téma pro středoškoláky.  
Délka 97 minut, cena 319 Kč

**Slavnost předávání vánočního stromu**  
Vatikán – L. P. 18. 12. 1999  
Délka 73 minut, cena 150 Kč



**P. Josef Kolářek SI**  
**Činské epistoily**  
Z historie jezuitských misí v Číně. Jedná se o svazek 16 z edice CESTÍ JEZUITÉ.  
Brož., 302 stran, 189 Kč

## NAKLADATELSTVÍ REFUGIUM

VELEHRAD-ROMA S. R. O.

## VIDEOKAZETY



**David Torkington**  
**Poustevník**  
Dobrodružně znovobjevení modlitby je určeno všem, kteří nepochybují o tom, že duchovní život může být dobrodružstvím.  
Brož., 86 stran, 95 Kč



**Linda a Richard Eyravi**  
**Jak naučit děti hodnotám**  
Autori publikace se soustředí na dvě hlavní hodnoty – poctivost, odvaha, mírumilovnost, sebedůvěra, sebekázeň, věrnost, spolehlivost, úcta, láska, citlivost, přátelskost, spravedlnost. K jejích začlenění do výchovy nabízejí cvičení, příběhy, praktické náměty a nápady pro činnost s dětmi.  
Brož., 156 stran, 195 Kč

## KARMEELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

## NAKLADATELSTVÍ PORTÁL

## KNIHY Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Uvedené knihy a nosiče si můžete objednat na adrese: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1



vám...

Představujeme